

[Hans Jørgen Holm]

huse, og det betyder bortrationalisering af nogle servicefunktioner i det private erhvervsliv, som der ikke bliver råd til, når vi stresser økonomien så hårdt. Det, vi vel skal diskutere, er, hvad vi skal bruge en økonomisk fremgang til, om vi i den offentlige og den private sektor har råd til at udvide vor service. Men forudsætningen må være, at vi får skaffet en produktionsmæssig baggrund for at udvide den service og ikke går den anden vej og udvider servicen og så ser, om der er noget at betale regningen med bagefter. Jeg er ikke helt enig med statsministeren i, at man kan gå på værtshus og så måske vente med regningen. Det er jo en forudsætning så, at der er skillinger nok i pungen. Hvis vi vælger den fremgangsmåde, den økonomiske strategi, der er lagt op til her, kunne vi komme i den situation, at pungen var tom.

Det, det vel drejer sig om – og det var i og for sig også det, der blev sagt fra socialdemokratiets ordførers side – er, at der skal ske begrænsninger i forbruget; der skal flyttes midler fra forbrug over til investering, hvis vi skal have sat gang i en produktion, og det, der skal give penge i kassen, er eksport eller en begrænsning af importen.

Det, vi vel så må diskutere, og det, vi vel politisk er uenige om, er, om det er det offentlige eller det private forbrug, der skal begrænses, og da vil jeg fra venstres side sige, at nu har de private husholdninger, de enkelte mennesker, måttet spare og direkte nedsætte deres forbrug i de sidste 4-5 år. Samtidig er der nok sket en afdæmpning i væksten i de offentlige udgifter, men der er fortsat en vækst, og dermed må man sige, at det, der er vores fælles udgifter, udgør en stadig større del af vores samlede forbrug. Så er det, vi må sige, at det er vel rimeligt, at vi i denne omgang også ser på, om der ikke er nogle af vores fællesudgifter, der kan tåle at blive kigget efter og skåret ned, for de private husholdninger har taget deres part. Hvis vi fortsat skal nedsætte det samlede forbrug og det offentlige skal udvide sit, bliver det altså de private, der igen må holde for, og det synes vi er en forkert politisk udvikling.

Hvis vi skal se en smule frem – og det peges der også på i arbejdsnotatet – kan vi ikke løse dette samfunds problemer ved at gå ud og konkurrere på lavteknologiske områder. Skal dette samfund løse sine problemer, skal vi gå ud og tage de produktioner op, som så

at sige ingen andre kan tage op, fordi vi er et rigt samfund uddannelsesmæssigt og kapitalmæssigt, og derfor har vi nogle muligheder, som andre ikke har. Vi har vel tilmed en forpligtelse i det internationale samfund til at gå foran og få løftet det teknologiske niveau, sådan at vi er i stand til at skille nogle af de produktioner fra, som der ikke længere er rentabilitet i i det danske samfund, fordi vi kræver en høj forrentning og en høj løn af de produktioner, som vi har her i landet. Og her er vi vel ved et af problemerne, at vi ikke i de seneste år i tilstrækkelig grad har sikret en udvikling bredt i dansk erhvervsliv, så man har et tilstrækkelig højt teknologisk stade til at betale de lønninger og de kapitalafkast, der kræves. Derfor har vi arbejdsløshed, og vi har altså ikke en tilstrækkelig stor fremstillingsvirksomhed eller produktionssektor til at betale for, at den store gruppe mennesker, der er arbejdsløse, på den ene eller den anden måde kan sættes i beskæftigelse. Og så nytter det ikke, at vi lukker øjnene for, at vi har for lille en produktion til at lønne dem; det hænger sammen med, at vi ikke har råd til at sætte dem i beskæftigelse.

Jeg tror heller ikke, at fremstillingsvirksomheden i den store målestok vil kunne opsamle arbejdsløsheden, men man kan ikke omvendt sige, at der er en given målestok for, hvor stor den produktive sektor eller fremstillingssektoren skal være i det danske samfund.

Når vi har problemer, hænger det også sammen med den økonomiske politik, der er ført over for virksomhederne, og som gør, at vi i hvert fald i øjeblikket har en for lille produktion. Virksomhederne er der, men produktionen er for lille, og på en lang række områder ville vi med en mere målrettet økonomisk politik over for disse virksomheder kunne øge den produktion, der er det indtjeningsmæssige grundlag for samfundet. Dermed ville der også være basis for at øge såvel den offentlige som den private service, og dermed kunne vi trække nogle af de mennesker, der i øjeblikket er arbejdsløse, ind i en beskæftigelse.

Arbejdsministeren erklærede sig i hovedtrækkene enig i den strategi, der lå i arbejdsnotatet, og jeg bemærkede, at ordføreren for socialdemokratiet her i dag – jeg ved ikke, om det var i egenskab af politisk ordfører – understregede det meget væsentlige i, at vi